

3. Sınıflar için



ile Okuduğumu Anlıyorum Serisi

ZAMAN KAPSÜLÜ



5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca bu kitabın her hakkı saklıdır ve **dörtrenk yayınları**'na aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının yayınevinin önceden yazılı izni alınmadan kısmen de olsa çoğaltılması, yayımlanması, internet ortamına aktarılması yasaktır.



Yazan ve Hazırlayan

Mutlu Demirarslan

M. Feridun Depe

Görsel Tasarım & Resimleme

Kalender

Baskı / Cilt

Acar Matbaacılık Promosyon ve Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Tel: (0212) 613 40 41 Faks: (0212) 613 05 64

Matbaa Sertifika: 29507

YAYINEVİ SERTİFİKA: 18875

ISBN: 978-605-4415-84-7

www.dortrenkyayinlari.com

ZAMAN KAPSÜLÜ



Nisan okuldan gelmiş, üstünü değiştirmiş ve ödevlerini yapmıştı. Dışarıda hiç arkadaşı yoktu. Yağmur yağıyor diye kimse dışarı çıkmamıştı. Ne olurdu sanki Kerem, Elif, Selda dışarı çıksaydı?

Ayrıca bahar ayları bir garipti. Sabah günlük güneşlik, öğlen yağmurlu, akşam yine hava açık. Bu yağmur, sabah okulda iken yağsa da öğlen güneşli olsa... Çocuklar da çıkıp mahallede oyun oynasa.

Nisan hemen daldı hayal dünyasına. Başladı içinden arkadaşlarıyla oynayabileceği oyunları saymaya.

Körebe, mendil kapmaca, seksek, ip atlamaca, yakar top...

Sonra bir kez daha düşündü Nisan. Acaba hangi oyunu oynayabilirdi?

Hemen kararını verdi. İp atlamaca. Kerem ve Nazlı ipi hızla çeviriyorlardı. Nisan ve Elif büyük bir yarışın içine girmişti. Nisan'ın ayakları yere değip yükseliyordu. İp, Nisan'ın ayaklarının altından adeta ateş çıkararak geçiyordu. İpin her yere vuruşuyla çıkan ses Nisan'ın daha da hızlı ip atlamasını sağlıyordu. Kerem ve Nazlı'nın kolları bir fırtınada dönen yel değirmeninin pervaneleri gibi hızla dönüyordu. Elif bütün bu hıza rağmen hala Nisan'ın ipe takılıp yanmayışını hayretler içinde izliyordu.

Artık Elif de yarışmaktan vazgeçmiş arkadaşının o muhteşem atlayışlarını izliyordu.





Kerem ve Nazlı artık tükenmişlerdi. Arkadaşlarının ipin dönüşü sırasında ceylan gibi sekmesine onlar da dayanamamıştı. Asıl ilginç olan bu muhteşem gösteriyi izlemeye gelen mahallenin diğer çocuklarıydı.

Çocuklar bağıryordu:

- Muhteşem!

- Ben hayatımda böyle ip atlayan birini daha önce görmedim.

- İp neredeyse alev alacaktı, ama o yine de takılmadı, inanabiliyor musunuz?

- Bu kız, harika! Alkışlar sana!

Nisan hayaline öyle dalmış, öyle dalmıştı ki mahallenin çocukları gibi ıslık çalmaya başlamıştı.

Nisan fiyuvvv, fiyuvvv ıslık çalıyordu ama bu sesler hayalinde değil gerçek hayatttaydı. İŖte bu iyi değildi. Neden mi? Çünkü Nisan sessiz sessiz durması gerektiğini unutmuŖtu.

Nisan'ın yüksek sesle ıslık alması ya da baŖka bir Ŗey yapması o an için yasaktı. Çünkü annesi Ŗehnaz Hanım, içeride minik Ege'yi uyutuyordu.

Ege “ıt” diye ses gelse uyanıyordu. İçeriden gelen anne haykırışı bunu doğruluyordu. Ege uyanmıŖtı.

“Ah kızım ah! İki dakika sessiz duramadın. Ee eee eee eee. Bak! İŖte kardeŖin uyandı. Güzel ttrsen iim yanmayacak.”

Nisan annesine hiç katılmıyordu. Ege'nin odasına doğru döndü ve bağırdı;

“Bence çok güzel ıslık alıyorum. Hem bunlar hayranlarımın ıslıkları, benim değil. İp atlama Őampiyonunun! Biliyor musun anne? Çok sŐper, inanılmaz ip atladım. Bu arada Ege mi uyandı?”

Sanki Nisan bunu bilmiyordu.

Nisan, Ege’yi uyandırdığını biliyordu. Annesi kızmasın diye konuyu değiştirmeye çalışıyordu.

Artık annesi, Ege ve Nisan beraber oturuyorlardı. Nisan annesinden zŐr dilercesine kardeşiyle oynuyor, onu oyalıyordu.

Bir yandan da annesiyle sohbet ediyordu.



Anneciğim siz de çocukluğunuzda oyunlar oynar mıydınız?

“Yani mutlaka oynardınız ama bizim oynadığımız oyunlardan. Eskiden de seksek var mıydı mesela? Ya da yakar top?

Şehnaz Hanım kızına gülümsedi ve;

“Olmaz mı kızım. Seksek de vardı. Yakar top da, beş taş, dokuz taş, yüzük saklamaca da”

Biz çocukken iletişim cihazları ve teknolojinin gelişimi bu kadar hızlı değildi. Bu yüzden oyunlarımız çeşit çeşitti.



Öyle elimizde telefonlar ya da oyun konsolları yoktu. Kendi ellerimizle yaptığımız oyuncaklar, kendi hayal gücümüzle kurduğumuz oyunlar vardı.

İki tane tel, iki tane sopayı bir araya getirip tel araba yaptık mesela, telleri yuvarlayıp tekerlek, sopalarla direksiyon yapar o mahalle senin bu mahalle benim koştururduk. O zamanlar evler çok değil tek katlıydı. Sokağın tavanı yoktu. Şimdi koca koca gökdelenler örtüyor göğü. Ah ah! Eskiler güzeldi, eskiler başkaydı kızım. Ama her şey unutuluyor. Silinip gidiyor hafızamızdan.

Sen sormasan aklıma bile gelmeyecekti çocukluğum.

Nisan dalıp gitmişti. Annesinin o güzel sohbetini dinlerken zil çaldı.



Nisan heyecanla zıpladı koltuktan! “Bu gelen Elif! Dayanamadı bensizliğe. Kesin oyun oynamaya çağıracak beni!”



Nisan, arkadaşı Elif'in geldiğini düşünmüştü. Eli kapıya doğru uzandı. Tam açacaktı ki, salondan annesinin "Öhö! öhö!" uyarısı geldi. Annesi kızının huyunu biliyordu;

"Kim O? diye sormadan kapı açmak..."

Nisan, öhö! öhö! 'yü duyunca gelen kişinin Elif olduğunu düşünmesine rağmen kapıya doğru sor-du.

Kiiiiimm ooo?

ÖHÖ...
ÖHÖÖ....



– Postacı!

Nisan şaşırıldı. Elif'ten erkek sesi geliyordu. Bu bir erkek sesiydi. O zaman gelen Elif değildi. Nisan kapıyı açınca postacıyla karşılaştı. Elif'i bekleyen Nisan şaşkındı. Evlerine şimdiye kadar hiç postacı gelmemişti. Nisan içeriye, annesine doğru seslendi.

“Annee! Postacı geldi.”

Şehnaz Hanım, kucağında Ege ile kapıya geldi. Beraberce kapıyı açtılar.

Postacı elinde eskimiş bir zarfla bekliyordu. Zarf o kadar eskiydi ki sararıp solmuştu.



Postacı; “Şehnaz Hanım?” diye sordu. Şehnaz Hanım; “Buyrun benim.” deyince postacı şaşkın şaşkın Şehnaz Hanım’a baktı ve; “Şehnaz Hanım, size Şehnaz Tepe’den mektup var.” dedi. Bu kez Şehnaz Hanım şaşkındı. “Ama Şehnaz Tepe benim!” dedi kekeleyerek.

Nisan, bir postacıya bir annesine bakıyordu. Annesine yine annesinden mektup gelmişti.



Postacı zarfa bakarken konuya açıklık getirdi; “Şehnaz Hanım, mektubu siz göndermişsiniz. Geçmişten bugüne gönderilen bir mektup bu. Tam yirmi beş yıl önce gönderilmiş bir mektup....

Ege bebek hariç herkes donup kalmıştı. Şehnaz Hanım şoktaydı. Çocukluğunda, tam dokuz yaşındayken geleceğe mektup yazmıştı. Çocukluğunda gönderdiği bu mektubu unutup gitmişti. Şimdi zarf elindeyken hayal meyal o günü hatırlıyordu. Tam yirmi beş yıl önce bugündü.

Küçük bir çocukken postaneye gitmişti. Üzerinde kırmızı yağmurluğu vardı. Gelecekteki kendisine mektup göndermek istediğini söyleyince şaşırıp kalmıştı postane memuru.

Küçük Şehnaz; “Evet tam yirmi beş yıl sonrasına göndermek istiyorum bu mektubu. O gün geldiğinde beni bulup, bana teslim ederseniz sevinirim.” demişti.

Postane çalışanları bu ilginç zarfı nasıl saklayacaklarını bilememiştir. Sonrasında sıkı sıkı sarıp sarmaladıkları zarfı, postanedeki turuncu bir kasanın içine koymuşlardı. Koskoca yirmi beş yıl. Tam çeyrek asır.

Bu çeyrek asırda pek çok şey değişmişti ama turuncu kasanın yeri değişmemiştir.



Örneğin postanenin duvarları geçen süre zarfında tam yedi defa aynı renge boyanmıştı.

Çatı iki defa gözden geçirilmiş bir defa aktarılmıştı. Yağmur damlalarını müdür Hulusi Bey'in masasının yanındaki kovaya sızdıran yerin, bakanın kenarı olduğu anlaşılmıştı.

Tam bir beyefendi olan Hulusi Bey'in çarşaf gibi kravatı modanın değişmesiyle incelmış ama bu sürede Hulusi Bey de emekliye ayrılmıştı.

Hulusi Bey artık iki torunuyla parka gezintiyeye çıkan Hulusi dede olmuştu.

Postanenin önündeki selviler yaşlanmış yerlerini gencecik köknar fidanlarına bırakmışlardı ama emektar kasa yerinde kalmıştı.

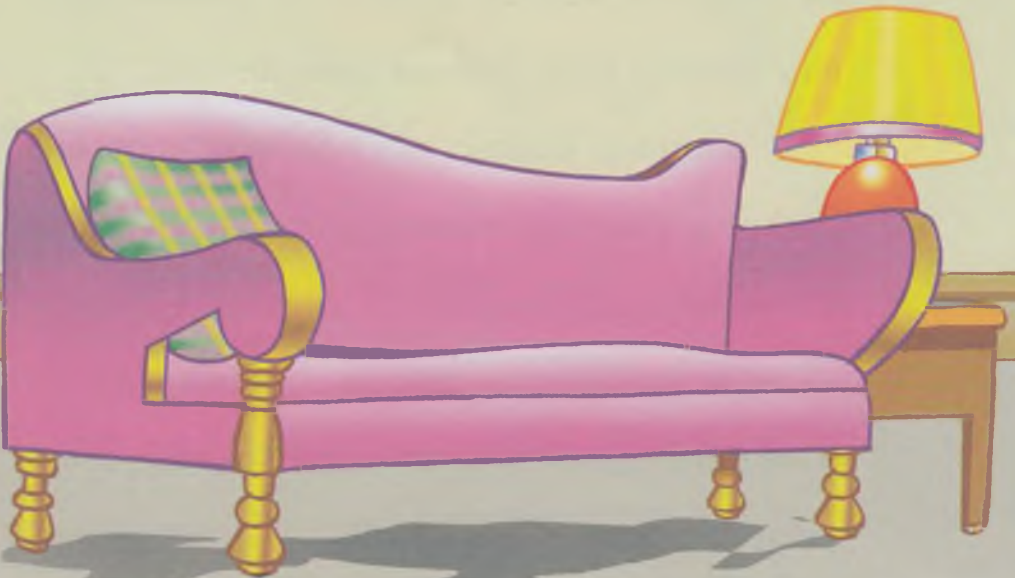
İşte o turuncu kasada minik Şehnaz'ın minicik elleriyle gönderdiği mektup, yirmi beş yıl sahibini beklemişti.

Zamanı geldiğinde postane çalışanları, kendilerine emanet edilen bu mektubu kasadan çıkarmışlar ve postaya vermişlerdi.

Şehnaz Hanım, hala aynı mahallede oturduğu için kendisini bulmak zor olmamıştı.

Postacı zarfı bırakıp giderken; "İçinde ne olduğunu, mektupta ne yazdığını çok merak ediyorum." dedi. Merak içinde olan sadece o değildi. Nisan yerinde duramıyordu.

"Haydi anne! Haydi anne! Açalım şu zarfı! Hımm çok merak ediyorum. Acaba içinde ne var?"



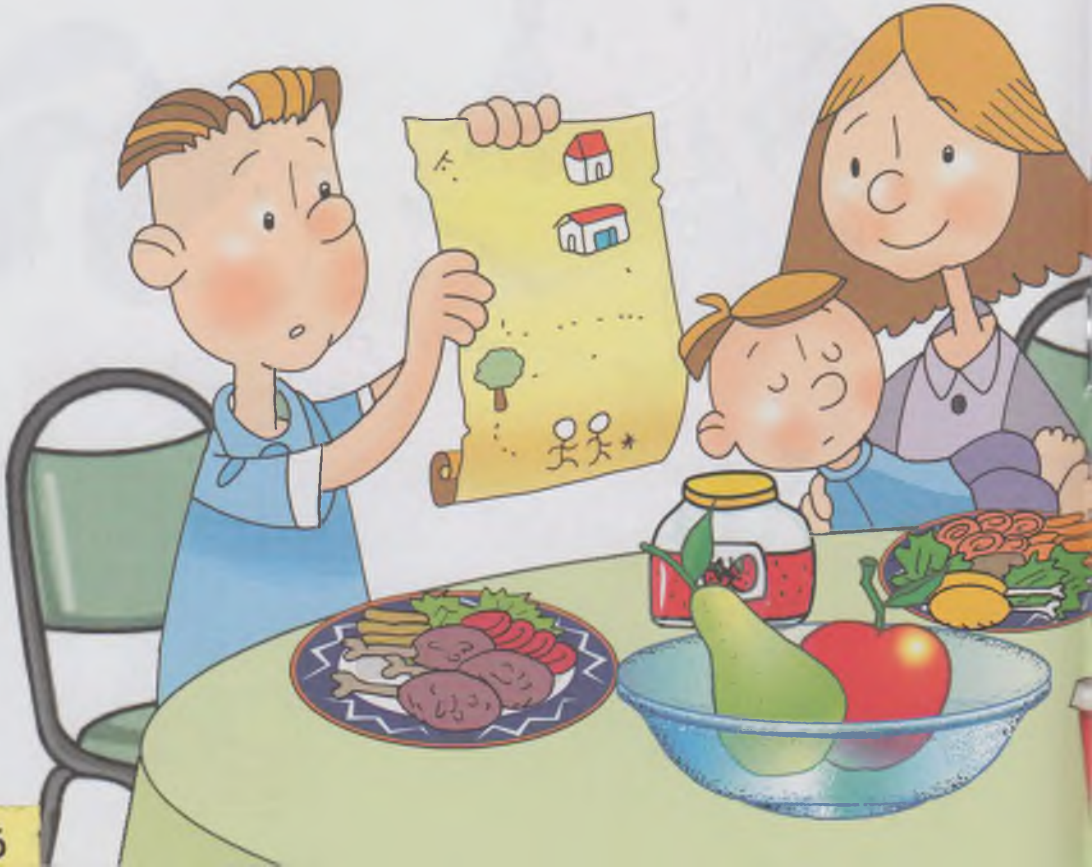
Nisan'ın soruları bitmek bilmiyordu. Sonunda annesi; "Bu zarfı baban gelene kadar açmayacağız. Ailece paylaşmak istiyorum bu anı." dedi.



Akşam Özgür Bey gelince bütün aile salondaki masanın etrafına oturdu.

Özgür Bey, Nisan ve Şehnaz Hanım merak içindeydi. Şehnaz Hanım, yavaş yavaş zarfı açtı. Zarfın içinden parşömen kağıdına benzer, kahverengi, katlanmış bir kağıt çıktı. Dikkatlice kağıdı katlandığı yerlerden açtı. Kağıdı masanın üzerine koydu.

Kağıdın üzerinde sadece **ZAMAN KAPSÜLÜ** yazıyordu. Peki neydi zaman kapsülü?



Bütün aile hayal kırıklığı yaşıyordu. Yirmi beş yıl sonrasına gönderilen bir mektup... Üzerinde sadece “Zaman Kapsülü” yazıyordu.

Şehnaz Hanım gerçekten hiçbir şey hatırlamıyordu. Acaba niçin sadece zaman kapsülü yazmıştı. Özgür Bey kağıdı aldı. “Gerçekten ilginç! Acaba bunu yazarken ne düşündün?” dedi ve kağıdı ışığa doğru tuttu.

İşte bu sırada Nisan bir ipucu yakalamanın sevinciyle; “Bir harita! Gizli bir harita var anne! Işığa tutunca görünen bir harita.” dedi. Kağıt ışığa tutulunca bir harita belirmişti.





Haritada Şehnaz Hanım'ın yapacakları yazılıydı. Özgür Bey eşine baktı ve "Dokuz yaşında çok yaratıcı bir çocukmuşsun." dedi.

Şehnaz Hanım yavaş yavaş hatırlıyordu. Silinip giden hatıraları tekrar canlanıyordu. Fakat minik Şehnaz ağacın altına ne gömmüş olabilirdi?

Bunun için yarını beklemek gerekiyordu. Artık akşam olmuştu. Uyku zamanı gelmişti. Ama bütün ailenin gözüne o gece uyku girmedi. Nisan yatağına uzandığında birkaç saattir defalarca sorduğu soruyu bir kez daha yineledi.

"Ağacın dibinde ne gömülüydü?"

Nisan hayal gücüne başvurarak ne olabileceğini düşündü. Aklına hiçbir şey gelmiyordu. İşte bu bilinmezlikte uyuyakaldı Nisancık. Nisan'ın sorusunun cevabı rüyasında gizliydi.

"Korsanlar küçük bir kızı geminin güvertesine bağlamışlardı. Kızın arkası dönüktü. Kim olduğu seçilemiyordu. Nisan iki sandığın arkasına gizlenmiş, sandıkların arasından olan biteni gözliyordu.

Küçük miço Nisan, güverte direğine bağlanan kızın kim olduğunu çok merak ediyordu. Korsanlara ayak bağı olmadan sandıkların ardından ayrılıp güvertenin diğer tarafına geçti. İşte o anda direğe bağlanmış ufaklığın kim olduğunu anladı. Bu minik Şehnaz'dı. Şaşkınlıktan çığlık atmamak için kendi eliyle kendi ağzını kapadı. Hemen balık ağlarının ardına sindi.

Korsanlardan en kötü gözükeni yani tek dişi dışında diğer bütün dişleri altından olanı ağzından tükürükler saçarak bağırdı.

- ALTINLAR NEREDE!

Şehnaz cesurdu hiçbir şey söylemedi. Bu korsanlar onu korkutamazdı. Altın dişli korsan cevap alamayınca daha da sinirlendi. "Çabuk söyle altınların yerini yoksa köpekbalıklarına yem olursun."

Nisan bir şeyler yapmalıydı. Şehnaz'ı orada öylece korsanların eline bırakamazdı. Nisan düşündü taşındı. Bu sırada önündeki balık ağlarını gördü. Hemen ağların ucundan tutup yelkenlere doğru tırmandı. Bir çırpıda ağları güverteye doğru savurdu. Ağlar korsanların üzerine gelmişti.

Korsanlar balık gibi yakalanmışlar hareket edemiyorlardı. Biri dışında. Balık ağları sadece Altın Diş'i yakalayamamıştı. Altın Diş, "Kim bu hain! Kim bu kızı koruyor?" diye bağırdı. Nisan yüksek bir yelkenden cevap verdi. "Benim! Ben, Kahraman Nisan!" Sonra da Altın Diş'e doğru atladı. Tam güverteye indiği anda da Altın Diş'e tekme savurdu. Bu tekme çok gerçekçiydi. O kadar gerçekçiydi ki Nisan acı içinde macera dolu uykusundan uyandı. Nisan tekme yattığı ranzanın demirlerine atmıştı. Nisan acı içinde güzelim rüyasından, dolayısıyla da uykusundan uyandığında sabah olmuştu bile.

Nisan uyku mahmurluğuyla gülümsedi.

"Yok canım altın mı?"

Bütün ailenin gözüne o gece uyku girmemişti. Bu son derece normaldi. Bir tek Ege, yatağında mışıl mışıl uyumuştur.

Sabah olup gün ışıdığı anda, Özgür Bey'in elinde kasma, Şehnaz Hanım'ın elinde harita, Ege bebek arabasında, Nisan da elinde dondurma, okulun önüne geldiler. Başladılar yürümeye.

Şehnaz Hanım; "Nisan, sen de dokuz yaşındasın. O yüzden adımları sen atmalısın. Benim dokuz yaşındaki halimle neredeyse aynısın." dedi.

Nisan, okuldan sağa doğru 150 adım attı. Fakat orada “Şen Bakkal” yoktu. Kocaman bir market vardı. Nisan şaşkınlıkla, minicik bakkal yirmi beş yılda büyümüş büyümüş market olmuş.” dedi. Ailece bu espriye güldüler. Sıra kırık çeşme ve mavi kapılı evi bulmaya gelmişti. Ortalıkta kırık çeşme yoktu. Ancak mavi kapılı ev hala duruyordu. Uzak-tan mavi kapılı ev görünüyordu. Doğruca oraya gittiler. Mavi kapıdan karşıya doğru dümdüz iki yüz adım attılar.

Yürüyüş bittiğinde karşılarında bir çınar ağacı vardı. Şehnaz Hanım; “Haydi bakalım iki adım daha atalım.” dedi. İki adım sonrasında da Özgür Bey; “Artık kazabiliriz.” dedi.

Çınar ağacının etrafı topraktı. Rahatça kazılabilirdi. Özgür Bey, toprağı biraz kazınca **Buldum!** diye bağırdı. Hemen elleriyle toprağı temizledi. Kocaman bir yağ tenekesi görünüyordu. Nisan; “İşte Zaman Kapsülü.” dedi.



Tenekeyi yerinden çıkardılar. Tenekenin ağız minik Şehnaz tarafından sıkı sıkıya kapatılmıştı. Heyecanla çınarın altına oturdular. Kapsülü beraberce açtılar. Tenekenin içinde yeşil bir torba vardı. Onun da ağız bağlanmıştı.



Artık Şehnaz Hanım'ın elinde plastik yeşil bir torba vardı. Torbayı kolayca açtı. Torbanın içinden bir avuç rengarenk misket çıktı. Ardından bez bir bebek. Sonra iki kurşun kalem. Renk renk boncuklarla yapılmış bir kolye. Mavi taşlı oyuncak bir yüzük, pembe bir top.

Torbanın içinden minik Şehnaz'ın çocukluğu çıkıyordu. Minik eşyalar, Şehnaz Hanım'ın eline değdikçe Şehnaz Hanım hüzünleniyordu.

Son olarak torbanın içinden bir kağıt çıktı. Zaman kapsülü açılmış yirmi beş yıl öncesine gidilmişti. Nisan'ın annesi, her oyuncuğında ağlıyordu. Çok duygulanmıştı. Elleriyle gözyaşlarını sildikten sonra kağıdı açtı.

Bu, minik Şehnaz tarafından gelecekteki kendisine yazılmış bir mektuptu. Şehnaz Hanım okumaya başladı.



Sevgili Büyüklüğüm

Bu zaman kapsülünü yapmamızı öğretmenimiz istedi. İçine en çok değer verdiğimiz esyalardan bazılarını koymamızı söyledi. Ben de değer verdiğim birkaç esyayı, bu kapsülün içine koyuyorum.

Gelecekteki ben, bu kapsülün içine bakaçağım. Annem ve Babam, bin de mektup yaz dediler. Bence bu çok iyi bir fikir.

Büyük Sehnaz, bundan 25 yıl sonra, zaman kapsülündeki oyuncaklarımı ve diğer eşyalarımı, eğer çocuğun varsa ona verin misin? Bu oyuncaklarla o da oynasın olur mu?

Ben gelecekte neler olacağını çok merak ediyorum. Uçan arabalara falan binebilecek miyim acaba? Söyleyeceklerim burada bitiyor. Umarım bu mektubu okursun.

Sevgilerle küçük Sehnaz.

Not: Anneme ve babama onları çok sevdiğimi de söyler misin?

Şehnaz Hanım, mektubu bitirdiğinde hüngür hüngür ağlıyordu. Sadece o mu? Nisan ve babası da duygulanmıştı. Onlar da bu güzel mektup ve yaşanan güzel anlardan dolayı ağlıyordu.

Şehnaz Hanım kızına sevgiyle baktı. Sonra kapsülden çıkan oyuncakları ve diğer eşyaları kızına verdi.

Nisan mutlulukla annesinin hediyelerini kabul etti. Bu ilginç ve duygusal maceranın sonunda Nisan da bir zaman kapsülü hazırlamaya karar vermişti. Uçan arabalar hala yoktu ama belki gelecekte olacaktı!





Hikaye Haritası



Hikayenin ana karakteri kimdir?

.....

.....

Hikayenin yardımcı karakterleri kimlerdir?

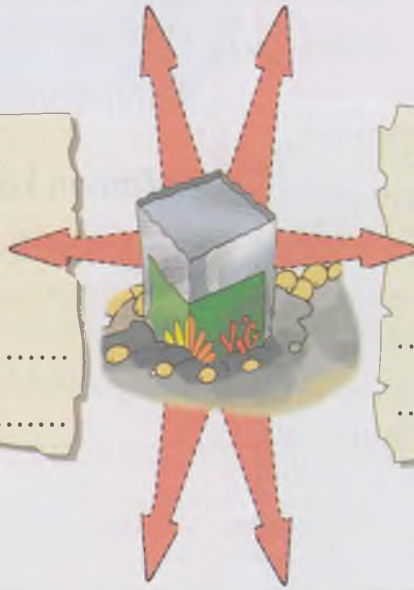
.....

.....

Hikayenin konusu nedir?

.....

.....



Hikayede anlatılan olay nedir?

.....

.....

Hikayede anlatılan olay ne zaman gerçekleşmiştir?

.....

.....

Hikayede anlatılan olay nerelerde geçmektedir?

.....

.....



Soruları Yanıtlayalım



1. Hikayeye göre, çocuklar neden çıkıp dışarıda oynayamıyorlar?

.....
.....
.....

2. Nisan kapıyı açacağı sırada annesi neden "öhö, öhö" diyor?

.....
.....
.....

3. Nisan'ın annesine posta kimden geliyor?

.....
.....
.....

4. Zaman kapsülünden hangi oyuncaklar çıkıyor?

.....
.....
.....

5. Nisan ve ailesi nerede kazı çalışması yapıyorlar?

.....
.....
.....

6. Şehnaz Hanım, eşi ve Nisan neden duygulanıyor?

.....
.....
.....

Hikayenin Özeti

Okuduğumuz hikayeye göre, aşağıdaki cümleleri, kendi sözcüklerimiz ile tamamlayarak hikayenin kısa bir özeti ni çıkaralım.

Başlangıç

1

Nisan'ın annesi, 25 yıl sonra kendisine gönderilmek üzere

Haritayı alan Nisan ve ailesi
.....
.....

2

3

Kazdıkları yerden bir
..... ve içinden ..
.....
.....

4

Bu duygusal maceranın sonunda Nisan da
.....

Bitiş



Kazıdan Çıkan Oyuncaklar



Nisan ve ailesinin yaptığı kazıda, tenekeden çıkan oyuncakları işaretleyelim.





Sözcük Dağarcığı



Verilen sözcüklerle anlamlarını eşleştirelim. Sözcükleri kullanarak birer cümle kuralım.



Belge niteliği taşıyan film ya da televizyon izlencesi.



Uçucu maddelerin saklanması için bir kap.



Üzerine yazı yazılacak biçimde işlenmiş koyun ya da keçi derisi.

Parşömen

.....

Belgesel

.....

Kapsül

.....

İş, Oluş, Hareket Bildiren Sözcükler

Verilen cümlelerdeki iş, oluş veya hareket bildiren sözcüklerin altını çizelim.



Nisan, kapıyı açıyor.



Postacı geliyor.



Nisan mektup yazdı.



Nisan biraz üzgündü.